

Kinderklimaattop 2021 Educatieve suggesties voor in de klassen

Inhoudsopgave:

	Pag.
Kinderklimaattop 2021 - Achtergrondinformatie	2
Toelichting op de lessuggesties	3
Didactische verantwoording	4
Benodigdheden per lesdeel	5
Lesuitvoering	
1. Inleiding	8
2. Informatie van Vloggers en achtergrondinformatie	8
3. Klimaatspel	11
4. Afspraken kiezen met de klas	12
5. Poster maken met de klas	13
6. Afronding	14

Bijlagen:

- Brief aan de leerkracht
- Brief aan de kinderen
- Klimaatspel – vragen
- Werkbladen klimaatspel om te kopiëren/printen

Kinderklimaattop 2021 - Achtergrondinformatie

Het verdrag van Velsen: Het nationale Kinderklimaatakkoord

Elk jaar maken wereldleiders nieuwe afspraken om verregaande klimaatverandering tegen te gaan. Er is echter geen tijd te verliezen! Hoog tijd dus om kinderen in heel Nederland hulp te vragen. Het gaat immers om hun toekomst! Wat vinden zij belangrijk? Daarom stellen kinderen tijdens de Nationale Kinderklimaattop hun eigen én allereerste nationale Kinderklimaatakkoord op! We vragen klassen de top voor te bereiden. Dit lesprogramma ondersteunt daarbij.

Kinderen hebben een sterk rechtvaardigheidsgevoel en ideeën over hoe we met elkaar en de omgeving zouden moeten omgaan. Daarom vragen wij, kinderen van groep 7 en 8 in Nederland een Akkoord op te stellen waarin voorschriften zijn opgenomen over hoe we met het klimaat en de planeet omgaan. We kunnen hun stem laten horen!

We geven kinderen daarom een stem, door ze zelf een Akkoord te laten opstellen in de klas. Wat is er nodig om ons leefmilieu te redden? Welke (sub) thema's zijn volgens kinderen belangrijk en welke afspraken horen daarbij? Door zelf een Kinderklimaatakkoord op te stellen krijgen de kinderen een kans vrij te denken en agendazettend te zijn. Het gaat om samen discussiëren en tot overeenstemming te komen, eerst in de klas en daarna op de nationale Kinderklimaattop.

Kinderen komen in aanraking met termen die passen bij de klimaatproblematiek, hoe afspraken en akkoorden worden gemaakt, hoe een top in zijn werk gaat, te debatteren en ze hebben de kans mee te praten over hun eigen toekomst.

Toelichting op de lessuggesties

Klassikaal wordt de Kinderklimaattop voorbereid door de kinderen. De kinderen gaan met het aangeleverde materiaal aan de slag met de volgende vraag:

Welke afspraken zijn er nodig om goed met klimaatverandering om te gaan?

De kinderen doen dit door samen afspraken te maken hoe om te gaan met de volgende 3 thema's:

1. Klimaatrechtvaardigheid (de lusten en lasten van klimaatverandering, eerlijk delen);
2. Aanpassen aan klimaatverandering (Klimaatadaptatie);
3. Klimaatverandering voorkomen (Klimaatmitigatie).

In dit document worden enkele educatieve suggesties gedaan ter ondersteuning. Daarnaast zijn er filmpjes opgenomen met achtergrondinformatie die u aan de groep kan laten zien. Met deze handreiking en de filmpjes kan de groep aan de slag. Het educatieve programma is als volgt opgebouwd:

1. Kennismaking met de onderwerpen, inclusief filmpjes;
2. Een proces om samen tot afspraken te komen;
3. Het samen maken van een poster die kan worden gepresenteerd op de top.

U, als docent, staat vrij hier een eigen invulling aan te geven, passend bij de klas. Ter voorbereiding van de Kinderklimaattop vragen wij jullie ons in ieder geval het volgende aan te leveren:

1. Minimaal 1 (maximaal 3) poster(s) waarop middels een creatieve vrije manier de afspraken zijn afgebeeld (bijvoorbeeld 1 thema per poster). In de vormgeving van de afspraken zijn de kinderen vrij. Maximaal 3 afspraken per thema.
2. Een document met daarop een goed geformuleerde toelichting op de afspraken die zijn vormgegeven op de posters.

De posters en de afspraken worden door een vakkundige jury beoordeeld en de mooiste poster in combinatie met de creatiefste, beste en/of mooiste afspraken (ook kijkend naar haalbaarheid) krijgt de Philip de Roo Prijs met een wisseltrofee. Daarnaast maken 3 posters een kans om te worden tentoongesteld in het Pieter Vermeulen Museum.

Didactische verantwoording

Hoofddoel:

Leerlingen worden door actieve beleving meer verbonden met het klimaatvraagstuk in de wereld en in hun eigen leefomgeving. Ze kunnen op hun eigen manier hun aanbevelingen presenteren aan medeleerlingen en volwassenen.

Subdoelen:

- Kennis en inzicht:
Leerlingen hebben meer kennis en inzicht gekregen in het klimaatvraagstuk.
- Beleving en houding:
Het programma kenmerkt zich door samen en zelf ontdekkend leren. Door zelf stil te staan bij hoe we omgaan met het milieu, krijgen kinderen een grote betrokkenheid bij het vraagstuk.
- Vaardigheden en gedrag:
Leerlingen zijn in staat om aan anderen te vertellen over de waarde van beter omgaan met het milieu, de natuur, wat zij ervan vinden en wat zij als oplossingen aandragen. Leerlingen kunnen zelf actief zijn als woordvoerder door hun eigen terrein en worden daarin door volwassenen serieus genomen.

Aansluiting bij kerndoelen:

Dit programma sluit aan bij de onderstaande kerndoelen. Uiteraard kunt u als leerkracht zelf bepalen welke onderdelen u uit uw onderwijsmethode wilt vervangen met dit programma.

Oriëntatie op jezelf en de wereld → Mens en samenleving.

Kerndoel 39: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

Nederlands → Mondeling onderwijs.

Kerndoel 1: De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.

Zelf ontdekkend leren:

Dit educatieve programma is gebaseerd op samen en zelf ontdekkend leren. Hierbij is het de bedoeling dat de leerlingen veel zelf aan de slag gaan. De kinderen spelen een rol in het programma waarbij zij uitgedaagd worden om meer te weten te komen en mee te denken over de natuur, het milieu en het klimaat.

Benodigheden per lesdeel

Voorbereiding leerkracht:

Aangeleverd:

- Uitnodigingsbrief voor de docenten
- Achtergrondinformatie voor de leerkracht
- Achtergrondinformatie bij de filmpjes – de belangrijkste thema’s
- Toelichting op de lessuggesties (Wat is Klimaatverbond Nederland, waarom dit project, wat is de bedoeling).
- Materialen per lesonderdeel kopiëren, klaar leggen, verdelen etc.

1. Lesuitvoering; inleiding:

Aangeleverd:

- Uitnodigingsbrief voor de kinderen
- 3 filmpjes van de vloggers Dave en Jelle, deze hebben experts geïnterviewd over de 3 hoofdthema’s.
- Instructie in Lesuitvoering

Leerkracht zelf verzorgen:

- Aansluiting digibord
- Printen uitnodigingsbrief aan de kinderen of tonen op digibord (beter dan printen!)

2. Klimaatspel in de klas:

Opricht:

Aangeleverd:

• 1 spel kaarten	1
• Bijlage ‘Werkbladen’ met kopieerbladen die de leerkracht zelf print voor elk groepje	
• Bijlage ‘Klimaatspel’ met opdrachten voor bij het spel	1-7

Leerkracht zelf verzorgen:

• Per groepje; kaarten van het aangeleverde spel verdelen over de groepjes volgens tabel	1
• Per groepje; werkblad 1 kopiëren (6 bladen met 6 thema’s, water-energie-vervoer-hitte-gedrag-voedsel; elk verdeeld in 3 kolommen: per kolom 1*, 2**, 3*** sterren)	1
• Per groepje; knipvel 2 kopiëren (kaartjes klimaatrechtvaardigheid)	2
• Per groepje; werkblad 4 kopiëren (onjuist – beetje juist – juist)	4
• Per groepje; knipvel 4 kopiëren (stellingen)	4
• Per groepje; werkblad 7 kopiëren (liggend vel met 3 rijen voor klimaatafspraken)	7
• Per groepje: goede duidelijke schrijfstiften voor de afspraken	7

Leerlingen zelf verzorgen/knippen per groepje: of leerkracht snijdt het:

• Lege kaartjes (20x) maat ¼ A4	5
• Lege kaartjes (20x) maat ¼ A4	3
• Knipvel kaartjes rechtvaardigheid uitknippen	2
• Knipvel stellingen uitknippen	4

Verdeling van de kaartjes per groep

De klas wordt verdeeld in 6 groepjes.

Elke groep krijgt 10 kaartjes van het kaartspel, als volgt van te voren te verdelen door de leerkracht:

Aantal kaartjes	thema	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 4	Groep 5	Groep 6
6	Vervoer	V	V	V	V	V	V
8	Voedsel	VOE	VOE	VOE	VOE	VOE	VOE
4	Hitte	VOE	VOE	H	H	H	H
9	Gedrag 8 afval 1	G	G	G	G	G	G
9	Water	G	G	G/A	W	W	W
		W	W	W	W	W	W
18	Energie	E	E	E	E	E	E
		E	E	E	E	E	E
		E	E	E	E	E	E
6	Rechtvaardigheid	R	R	R	R	R	R
Totaal 60		10	10	10	10	10	10

Zo zijn de thema's over de groepjes goed verdeeld.

1. Klimaatafspraken kiezen met de klas:

Aangeleverd:

- Instructie voor de leerkracht in hoofdstuk Lesuitvoering

Leerkracht zelf verzorgen:

- Voldoende stapeltjes post-its voor groepjes
- Leeg werkblad 7 printen voor de gekozen klimaatafspraken

2. Poster maken:

Aangeleverd:

- Instructie poster maken voor de leerlingen in Lesuitvoering

Leerkracht zelf verzorgen:

- Grote vellen papier (A2 en A1 klaarleggen)
- Scharen, stiften, potloden etc. klaarleggen
- Voldoende stapeltjes post-its voor groepjes

3. Afronding:

- Poster(s) opsturen (in koker) naar Klimaatverbond Nederland, t.a.v. Carla Lodder, Zijpendaalseweg 6, 6814 CK Arnhem
- Eventuele andere gedane acties (bijvoorbeeld filmpje o.i.d.) opsturen naar carla.lodder@klimaatverbond.nl
- Keuze maken in de klas wie de poster komt toelichten in Studio Velsen (raadzaal gemeentehuis van Velsen) op 15 april a.s.

Lesuitvoering:

1. Inleiding (5 minuten)

De leerkracht toont op het digibord de uitnodigingsbrief aan de kinderen van Klimaatverbond Nederland of leest deze voor aan de klas.

2. Informatie van de vloggers Dave en Jelle (15 minuten)

- De leerkracht toont de achtergrondinformatie op het digibord of leest deze voor aan de klas.
- De leerkracht vertelt aan de klas wat de 3 thema's (Klimaatrechtvaardigheid, Klimaatmitigatie – voorkomen, Klimaatadaptatie – aanpassing) zijn ter inleiding van de filmpjes.
- De leerkracht stelt ter inleiding per filmpje wat vragen en bespreekt deze kort.
- De leerkracht toont de 3 filmpjes van de vloggers Dave en Jelle met informatie over de thema's.

[Link filmpje klimaatrechtvaardigheid volgt](#)

Voorbeeld vragen bij filmpje 1 (Klimaatrechtvaardigheid)

- Wat is klimaatrechtvaardigheid?
- Wat is onze invloed op klimaatverandering en waarom heeft dat elders in de wereld gevolgen?
- Hoe kunnen we zoveel mogelijk mensen beschermen tegen klimaatverandering?

[Link filmpje klimaatrechtvaardigheid volgt](#)

Voorbeeld vragen bij filmpje 2 (Klimaatmitigatie)

- Waarom moeten we klimaatverandering stoppen?
- Wat gebeurt er als het niet lukt?
- En wat merken wij er dan van?
- Wat moeten we doen om klimaatverandering te stoppen?

[Link filmpje klimaatrechtvaardigheid volgt](#)

Voorbeeld vragen bij filmpje 3 (Klimaatadaptatie)

- Welke gevolgen gaan wij merken
- Waarom moeten wij ons eigenlijk aanpassen?
- Waar moeten we ons dan aan aanpassen?
- Wat gebeurt er als we het niet doen?
- Wat moeten we nu regelen en aanpassen voor een leefbare toekomst?

Achtergrondinformatie bij de filmpjes – de belangrijkste termen

De kinderen gaan spelenderwijs aan de slag met denken over de 3 thema's. Als achtergrond geven we hier een korte verklaring van de termen die worden gebruikt in het klimaatdebat en die betrekking hebben op de Kinderklimaattop.

Wat is een akkoord?

Een akkoord is een verdrag waarin afspraken staan over hoe we met bepaalde problemen in de samenleving en onze omgeving omgaan. In het Akkoord van Parijs, bijvoorbeeld, staan afspraken tussen landen om verdere opwarming van de aarde te voorkomen. Deze afspraken zijn gemaakt op een grote conferentie, een Klimaattop, waarvoor alle landen zich goed voorbereiden. Naast dat doelen worden afgesproken worden er vaak ook concrete maatregelen meegenomen. Samen stellen ze een tekst op en vervolgens tekenen alle aanwezigen het akkoord. In Nederland wordt tot slot het internationale akkoord besproken in de 2de kamer en geratificeerd. Met de Kinderklimaattop doorlopen we hetzelfde proces, tot aan de 2de kamer toe!

Duurzaamheid

De definitie van Brundtland uit 1987 over duurzaamheid is:

'Duurzame ontwikkeling houdt in dat de huidige wereldbevolking in haar behoeften voorziet zonder de komende generaties de mogelijkheid te ontnemen om in vergelijkbare mate in hun behoeften te voorzien.'

Dit betekent nogal wat. Er zijn grenzen aan de groei, de aarde put uit als we zo door blijven leven en vervuiling bedreigt onze leefomgeving. Er zijn vergaande maatregelen nodig ook echt duurzaam met elkaar te leven, dat ontwikkeling van vandaag de toekomst van de kinderen niet schaadt. Het is in andere woorden opgenomen in de Nederlandse grondwet in Artikel 21.

Artikel 21 van de grondwet: zorg voor bewoonbaarheid van onze leefomgeving.

In de Nederlandse Grondwet, artikel 21 staat: *'De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.'*

Dit betekent dat de overheid Nederland en alle Nederlanders moet beschermen voor klimaatverandering en zelfs moet voorkomen dat klimaatverandering plaatsvindt. De overheid zorgt dat iedereen in Nederland veilig kan wonen en dat de omgeving waarin wij leven wordt verbeterd. Dit heeft betrekking op de 3 genoemde thema's: bescherming geldt voor iedereen (rechtvaardig), betreft voorkomen van klimaatverandering en, omdat klimaatverandering een feit is, moeten er maatregelen worden getroffen om leefbaarheid te verbeteren. Recent heeft de Nederlandse staat zelfs een rechtszaak verloren omdat het volgens de rechter te weinig doet om klimaatverandering tegen te gaan.

Klimaatrechtvaardigheid

Rechtvaardigheid gaat over het eerlijk verdelen van de lasten van klimaatverandering.

Klimaatverandering raakt niet iedereen even hard. In een land als Nederland is een rijk land is in principe goed in staat om haar bevolking te beschermen tegen bijvoorbeeld stijgende zeespiegel door dijken te verhogen. Wereldwijd zien we dat mensen die zelf de minste milieuvuiling veroorzaken, als eerst last krijgen van de gevolgen van klimaatverandering. Denk aan kleinschalige boeren in Afrikaanse landen die te kampen hebben met mislukte oogsten. Of de vele overstromingen in Bangladesh. Maar ook dichterbij huis: mensen met lage inkomens hebben meestal een kleine klimaatvoetafdruk, maar hebben zelf de meeste last van milieuschade. Is dat wel eerlijk?

[Link filmpje klimaatrechtvaardigheid volgt](#)

Klimaatmitigatie

Het klimaat verandert razendsnel, dat is een feit. Toch kunnen we iets doen om te voorkomen dat de aarde nog verder opwarmt door bijvoorbeeld de CO₂-uitstoot te verminderen. Dit doen we door energiebronnen te veranderen door bijvoorbeeld elektrisch te gaan rijden of windmolens en zonnepanelen te plaatsen. Dit is de energietransitie. Maar ook het herstellen van bossen en voorkomen van verdere uitputting van grondstoffen is van belang. Misschien zijn sommige kinderen wel vegetariër, minder vlees eten draagt namelijk ook bij aan verminderen van de uitstoot. Het betekent dat we anders moeten gaan leven. Maar kan iedereen dat? Wie vervuilen er eigenlijk het meest? En wie moeten er dan in actie komen? Dit is een belangrijke link met klimaatrechtvaardigheid. Daar gaat mitigatie over: het voorkomen van verdere verandering van onze leefomgeving door ons consumptiegedrag te veranderen, de manier waarop we dingen maken en hoe we onze leefomgeving inrichten.

[Link filmpje klimaatrechtvaardigheid volgt](#)

Klimaatadaptatie

Klimaatverandering is een feit met langere droogtes, hittegolven, heel veel regen in korte tijd, stormen en stijgende zeespiegel. Dit heeft gevolgen voor hoe wij leven en hoe wij de omgeving inrichten. Denk aan dijken ophogen, meer groen en ontsteden van tuintjes. Dit heeft mogelijk ook gevolgen voor de voedselvoorziening. Klimaatadaptatie gaat over hoe we met klimaatverandering omgaan. In Nederland kunnen we dat heel goed, andere landen hebben daar meer moeite mee omdat ze minder georganiseerd zijn en toegang hebben tot geld en kennis om maatregelen te treffen. Dit is een belangrijke link met klimaatrechtvaardigheid.

[Link filmpje klimaatrechtvaardigheid volgt](#)

3. Klimaatspel in de klas (60 minuten) (zie bijlage)

Verwerking en verdiepen van de informatie

De kinderen gaan in groepjes discussiëren over de thema's / vraagstukken waarbij ze komen tot 3 afspraken per groepje voor het Kinderklimaatakkoord.

Doel: In kleine groepjes informatie en meningen uitwisselen over het klimaat.
De spelvorm nodigt iedereen uit tot meedoen.
De spelvorm nodigt uit tot praten over en meedenken.
De spelvorm leidt naar de 3 afspraken waarover de poster wordt gemaakt.

Lesvoorbereiding:

- Verdeel de klas in groepjes van ongeveer 4 kinderen
- Elk groepje knipt eerst de aangeleverde knipvellen 2 en 4 tot kaartjes
- Elk groepje knipt 5 A4 vellen tot 20 kaartjes
- Elk groepje legt de werkbladen en de kaartjes erbij klaar op volgorde van opdrachten zodat ze zo gepakt kunnen worden als het spel gespeeld wordt.

Uitvoering (het spel spelen):

- De opdrachten/vragen worden door de leerkracht voorgelezen
- Elke opdracht krijgt een bepaalde tijd – kijk even rond hoeveel tijd je geeft
- Bij sommige opdrachten hoort een werkblad dat erbij gepakt wordt dat bestaat uit:
  - *Kaartjes die door het groepje van te voren uitgeknipt zijn
  - *Een werkblad om de kaartjes op te leggen.
  - *Voldoende lege kaartjes om iets op te schrijven

Opstelling van het groepje, zodat iedereen alles goed kan lezen en niet op de kop hoeft te lezen:

4. Klimaatafspraken kiezen met de klas (totaal ong. 45 minuten)

Presentatie van de afspraken (15 min.)

Laat de kinderen per groepje hun afspraken vertellen aan de klas.

Per groepje lichten ze toe aan de klas waarom ze dit belangrijk vinden.

Hang na afloop het werkblad met afspraken op het bord.

Zo komen alle afspraken van alle groepjes op het bord te hangen.

5. Afspraken kiezen (15 min.)

Na de presentatie van de groepjes gaat iedereen met zijn eigen groepje bespreken welke 3 afspraken zij het beste vinden van alle afspraken die ze gehoord hebben. Welke drie afspraken moeten volgens jouw groepje op het Kinderklimaatakkoord komen?

Schrijf ze alle drie apart op een post-it plakblaadje.

Deze gaan we straks bij de afspraken plakken en dan tellen we de stemmen.

- Te denken valt aan uitvoerbaarheid en haalbaarheid
- Draagt het echt bij aan een beter klimaat?
- Komen de drie hoofdoelen aan bod?

Top 3 kiezen (5 min.)

- De drie Post-its 1, 2, 3 van elk groepje worden op het bord bij de afspraken geplakt door één afgevaardigde van de groep.

- Met de hele klas wordt de top 3 vastgesteld van de afspraken met de meeste post-its.

Indien er afspraken zijn met (bijna) dezelfde score – dan volgt weer een kleine klasse-discussie en stemming in de groepjes.

De leerkracht noteert de 3 afspraken op een nieuw werkblad. Daarnaast maakt de leerkracht met de klas een waarom zijn deze afspraken gekozen. Dit blad wordt later bij de poster ingeleverd.

6. Poster maken met de klas - Informatie en aanwijzingen

Voor de leerkracht

Vertel de kinderen dat van deze 3 afspraken minimaal 1 en max. 3 posters worden gemaakt.

Je mag dus per klas, per hoofdthema een poster inleveren.

Vraag aan de kinderen wat belangrijk kan zijn bij het maken van de poster. Bespreek met de kinderen hoe je het beste tot een mooie poster komt.

Maak eventueel eerst een gezamenlijke schets op het bord of laat een schets in groepjes maken.

Vragen die kunnen helpen zijn:

- Hoe zetten we de afspraken neer of hoe beelden we ze uit?
- Welke beelden passen erbij?
- Welke woorden passen erbij?
- Gebruiken we speciale kleuren?
- Hoe kan de poster mooi opvallen? Eyecatcher?
- Welke materialen gebruiken we? Willen we ook tekenen, schilderen, plakken etc.?
- Welke taken zijn er? Wie wil wat graag doen – inventariseren/ namen erbij?
- Taken verdelen – wat eerst en wat dan?
- Wanneer gaan we eraan werken? En wat doet de rest?
Steeds een paar tijdens de leesles bijvoorbeeld?

Vertel dan de aanvullende afspraken bij het maken en ontwerpen van de poster die hieronder.

Aanleverspecificaties:

- Formaat A1 (maat groot teken-/schilder vel) – **staand** (niet op karton!)
- Zet duidelijk 1 of meerdere afspraken erop met steekwoorden
- Maak er een mooie poster van door creatief te zijn:
Het mag in kleur, met foto's, plaatjes, tekeningen, logo's, strips, schilderwerk etc.
Hij mag digitaal en op papier gemaakt worden
- Zorg dat hij oprolbaar/vervoerbaar is in een koker – dus daarom niet van karton
En geen plakkaatverf dat barst bij het oprollen
- Zet de naam van de school en de groep erop
- Maak van je poster een afbeelding/foto - JPG bestand met zo hoog mogelijke resolutie
- Lever bij elke poster een toelichting op de afspraak/afspraken waarin uitgelegd wordt waarom dit een belangrijke afspraak is.

Jurycriteria:

- Is er een link van de voorgestelde afspraken met de drie voorgestelde thema's (klimaatrechtvaardigheid, klimaatmitigatie en klimaatadaptatie)?
- Impact van de voorgestelde afspraken (dragen de voorgestelde afspraken wezenlijk bij aan het behalen van de klimaatdoelen).
- Haalbaarheid van de voorgestelde afspraken. Is het uitvoerbaar?
- Design van de poster (worden de voorgestelde afspraken op een pakkende, duidelijke en creatieve manier weergegeven). Zijn de afspraken duidelijk te lezen?
Ziet de poster er verzorgd uit? Is er creatief gewerkt? Valt de poster goed in het oog?

Voor de leerlingen die aan de poster werken:

- Durf je mening te geven en luister ook naar die van een ander;
- Je hoeft niet alles goed te kunnen, dus kijk naar jezelf waar je goed in bent, wat bij je past, wat je leuk vindt en kies daarbij een taak;
- Overleg of vraag als iets je niet duidelijk is;
- Een poster moet kort en bondig zijn. Teveel tekst en/of plaatjes maakt het vaak onoverzichtelijk;
Dus werk met woorden in plaats van zinnen. En gebruik symbolen of plaatjes;
- Eventuele plaatjes eerst neerleggen; aan het eind pas vastplakken;
- Werk samen en weet dat je niet alles zelf kunt doen;
- Werk netjes en precies;
- Ontstaat er een foutje, geen paniek – los het samen creatief op;
- Weet dat meedoen belangrijker is dan winnen.

4. Afronding:

- Poster(s) opsturen (in koker) naar Klimaatverbond Nederland, t.a.v. Carla Lodder, Zijpendaalseweg 6, 6814 CK Arnhem;
- Eventuele andere gedane acties (bijvoorbeeld filmpje o.i.d.) opsturen naar groenevoetstappen@klimaatverbond.nl;
- Keuze maken in de klas wie de poster komt toelichten in Studio Velsen (raadzaal gemeentehuis van Velsen) op 15 april a.s.